

En virksomheds konkurs og arbejdstagernes rettigheder: I tilfælde af overførsel af aktiver inden for rammerne af en pre-pack-procedure har erhververen ret til at fravige varetagelsen af arbejdstagernes rettigheder, hvis denne procedure er reguleret ved lov eller administrative bestemmelser

Heiploeg-koncernen (herefter »den tidligere Heiploeg-koncern«) bestod af flere selskaber, der drev engroshandel med fisk og skaldyr. I 2011 og 2012 akkumulerede den tidligere Heiploeg-koncern betydelige økonomiske tab, og i 2013 blev fire selskaber i denne koncern pålagt en bøde på 27 mio. EUR for at have deltaget i et kartel. Da ingen banker accepterede at finansiere denne bøde, blev der indledt en pre-pack-procedure.

I nederlandsk ret er pre-pack-proceduren en praksis udviklet i retspraksis, som har til formål under konkursbehandlingen at muliggøre en afvikling af virksomheden som going concern, der bedst muligt fyldestgør kreditorerne og så vidt muligt varetager arbejdspladserne. Salg organiseret inden for rammerne af denne procedure af hele eller dele af virksomheden, forberedes af en »påtænkt kurator«, hvis hverv fastlægges af den kompetente ret, der udpeger denne, og på grundlag af de oplysninger, der er fremlagt af denne ret eller af den »påtænkte tilsynsførende dommer«, der er udpeget af denne samme ret med henblik herpå og under hvis tilsyn den »påtænkte kurator« undergives. I tilfælde af en senere insolvensbehandling kontrollerer denne ret, om disse personer har fulgt alle de anvisninger, som er blevet givet dem, og udpeger i benægtende fald andre personer som kurator og tilsynsførende dommer på tidspunktet for konkurserklæringen.

Inden for denne ramme udpegede den kompetente ret i januar 2014 efter anmodning fra den tidligere Heiploeg-koncern to »påtænkte kuratorer« og en »påtænkt tilsynsførende dommer«. Samme måned blev den tidligere Heiploeg-koncern erklæret konkurs, og disse samme personer blev udpeget som henholdsvis kuratorer og tilsynsførende dommer.

To nederlandske selskaber (herefter »den nye Heiploeg-koncern«), indført i handelsregisteret den 21. januar 2014, overtog størstedelen af den tidligere Heiploeg-koncerns kommercielle aktiviteter på grundlag af en aftale om overdragelse af aktiver. I henhold til denne aftale overtog den nye Heiploeg-koncern arbejdskontrakterne for ca. to tredjedele af arbejdstagerne i den tidligere Heiploeg-koncern med henblik på, at de udførte det samme arbejde, men på mindre gunstige vilkår.

Federatie Nederlandse Vakbeweging (FNV) (nederlandsk fagforeningssammenslutning) appellerede afgørelsen, hvorved den tidligere Heiploeg-koncern blev erklæret konkurs. Denne appel blev forkastet med den begrundelse, at konkursen var blevet uafvendelig, og at en undtagelse fra varetagelsen af arbejdstagernes rettigheder i forbindelse med virksomhedsoverførelse derfor fandt anvendelse i den omhandlede sag. Den nye Heiploeg-koncern var følgelig ikke bundet af de arbejds- og ansættelsesvilkår, som dette selskabs ansatte havde før overførslen.

I henhold til direktiv 2001/23¹, som sigter på at beskytte arbejdstagerne ved navnlig at sikre varetagelsen af deres rettigheder i forbindelse med overførelse af virksomhed, skal tre betingelser være opfyldt for, at denne undtagelse finder anvendelse: Der skal være indledt konkursbehandling eller en anden tilsvarende insolvensbehandling mod overdrageren, denne procedure skal tage sigte på realiseringen af overdragerens aktiver, og den skal være underlagt tilsyn af en kompetent offentlig myndighed (eller en kurator, der er godkendt af en sådan myndighed).

FNV iværksatte kassationsappel ved Hoge Raad der Nederlanden (Nederlandenes øverste domstol) og gjorde gældende, at denne undtagelse ikke fandt anvendelse i forbindelse med en pre-pack-procedure, og at arbejdsvilkårene for det overtagne personale derfor skulle bevares.

Ved behandlingen af denne rets præjudicielle forelæggelse fastslog Domstolen, at i tilfælde af en overførsel, der er forberedt inden for rammerne af en pre-pack-procedure som den i hovedsagen omhandlede, og med forbehold af, at denne procedure er reguleret ved lov eller administrative bestemmelser, har erhververen principielt ret til at fravige varetagelsen af arbejdstagernes rettigheder².

Domstolens bemærkninger

For det første bemærker Domstolen for så vidt angår betingelsen om indledning af konkursbehandling eller en anden tilsvarende insolvensbehandling, som tager sigte på realisering af overdragerens aktiver³, at overdragerens insolvens i det foreliggende tilfælde var uafvendelig, og såvel konkursbehandlingen som den forudgående pre-pack-procedure tilsigtede realisering af overdragerens aktiver, og at konkursen er blevet erklæret. Overførslen af virksomheden blev desuden gennemført under denne konkursbehandling.

Formålet med undtagelsen fra varetagelse af arbejdstagernes rettigheder er at udelukke, at der opstår alvorlig risiko for en forværring af værdien af den overtagne virksomhed eller af arbejdstagernes leve- og arbejdsvilkår, mens formålet med en pre-pack-procedure efterfulgt af en konkursbehandling er at opnå den størst mulige fyldestgørelse af samtlige kreditorer og så vidt muligt varetage arbejdspladserne. Domstolen tilføjer, at formålet med benyttelsen af en pre-pack-procedure med henblik på afviklingen af en virksomhed er at øge chancerne for fyldestgørelse af kreditorerne. Følgelig kan pre-pack-proceduren og konkursproceduren tilsammen anses for at tage sigte på afviklingen af virksomheden som omhandlet i artikel 5, stk. 1, i direktiv 2011/23, forudsat, at pre-pack-proceduren er reguleret ved lov eller administrative bestemmelser for at opfylde kravet om retssikkerhed.

For det andet fastslår Domstolen, at den i hovedsagen omhandlede pre-pack-procedure kan anses for at være foregået under tilsyn af en kompetent offentlig myndighed, således som det kræves i henhold til artikel 5 i direktiv 2011/23, forudsat, at den nævnte procedure er reguleret ved lov eller administrative bestemmelser. Den »påtænkte kurator« og den »påtænkte tilsynsførende dommer« udnævnes nemlig af den ret, der er kompetent med hensyn til pre-pack-proceduren, som definerer deres funktioner, og som i forbindelse med den senere indledning af konkursbehandlingen foretager en kontrol af udøvelsen af disse opgaver ved at beslutte, om de samme personer skal udpeges som kurator og tilsynsførende dommer i konkursbehandlingen eller ej.

Den overførsel, der er blevet forberedt under pre-pack-proceduren, finder desuden først sted efter indledningen af konkursbehandlingen, og kuratoren og den tilsynsførende dommer kan modsætte sig denne overførsel, hvis de finder, at den er i strid med overdragerens kreditors interesser.

¹ Rådets direktiv 2001/23/EF af 12.3.2001 om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om varetagelse af arbejdstagernes rettigheder i forbindelse med overførsel af virksomheder eller bedrifter eller af dele af virksomheder eller bedrifter (EFT 2001, L 82, s. 16, herefter »direktiv 2001/23«), artikel 5, stk.1.

² Det drejer sig om rettighederne fastsat i artikel 3 og 4 i direktiv 2001/23. Direktivets artikel 3, stk. 1, første afsnit, vedrører overgangen af overdragerens rettigheder og forpligtelser i henhold til arbejdskontrakter eller arbejdsforhold til erhververen, mens artikel 4, stk. 1, første afsnit, forbyder afskedigelsen af arbejdstagerne alene begrundet i overførslen.

³ I denne henseende sonder Domstolen mellem den omhandlede pre-pack-procedure og den procedure i sagen, der gav anledning til dommen Domstolens dom af 22.6.2017, Federatie Nederlandse Vakvereniging m.fl., [C-126/16](#), (jf. ligeledes [pressemeldelse nr. 70/17](#)), idet Domstolen bemærker, at sidstnævnte procedure ikke tilsigtede afviklingen af den pågældende virksomhed.

Endvidere skal »den påtænkte kurator« ikke alene redegøre for sin forvaltning af forberedelsesfasen i konkursrapporten, men kan også ifalde ansvar under de samme betingelser som kuratoren i et konkursbo.

BEMÆRKNING: Gennem en præjudiciel forelæggelse kan retterne i medlemsstaterne i forbindelse med retssager, der verserer for dem, forelægge Domstolen spørgsmål vedrørende fortolkningen af EU-retten eller gyldigheden af en EU-retsakt. Domstolen træffer ikke afgørelse i den nationale retstvst. Dertil kommer den nationale ret at afgøre sagen i overensstemmelse med Domstolens afgørelse, der på tilsvarende måde er bindende for andre nationale retter i sager vedrørende en tilsvarende problemstilling.

Dette er et ikke-officielt dokument til mediernes brug og forpligter ikke Domstolen.

[Dommen](#) offentliggøres på webstedet CURIA på afsigelsesdagen.

Kontakt i Kontoret for Presse og Information: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127